

**GAZTEEN GAINEKO ERAGINARI BURUZKO TXOSTENA, ENPLEGUARI BURUZKO
EUSKAL LEGEAREN AURREPROIEKTUARI DAGOKIONA****1. Sarrera**

Enpleguari buruzko Euskal Legearen aurreproiektua izapidetzean ematen da txosten hau.

Eta hori guztia, Gazteen martxoaren 10eko 2/2022 Legea betetzeko, 18.1 artikuluan jasotzen baitu gazteen kolektiboan eragin zuzena duten Eusko Jaurlaritzaren lege-aurreproiektuek, erregelamendu-proiektuek eta planek barnean hartuko dutela araudiak edo planak gazteengan duen eragina.

2. Araua egitearen iatorria

Lanerako eskubidea, bi dimentsiotan ulertuta, pertsonaren funtsezko premia bat da, bere duintasunarekin eta bere nortasunaren garapen askearekin lotuta dagoena, eta, aldi berean, gizarte-kohesioaren ardatz gisa eratzen dena, lehiakortasunerako, aurrerapen ekonomikorako eta lurralde-orekarako funtsezko faktore gisa, eta, beraz, botere publikoen beharrezko ekintza eskatzen duena.

Lana gizarteratzeko funtsezko tresna da, eta botere publikoek lan-aukera berriak eta handiagoak sortzera bideratu behar dute beren ekintza; behar besteko kantitatean eta kalitate nahikoarekin egin behar dute lan.

Enpleguaren sustapena dimentsio anitzekoa da; enplegu-politika aktiboetara jotzen du, eskarian eta eskaintzan eragiten duten neurrietara, politika ekonomikoa, zerga-politika, garapen ekonomikoa, merkataritza, hezkuntza eta abar kontuan hartzen dituzten neurrietara, enplegua funtsezko faktorea baita lehiakortasunerako eta aurrerapen ekonomikorako, gizarte-kohesiorako eta lurralde-orekarako.

Era berean, lan duinaren asmoarekin eta hori lortzeko politiken garapenarekin lotuta, pertsonen enplegarritasuna hobetzeko prestazio-educikoko eskubide sorta oso bat aitortzen du legeak.

Honako hauek dira: laguntza pertsonalizatua, jarraitua eta egokia izateko eskubidea, enplegarritasunari buruzko diagnostiko pertsonala egiteko eskubidea, enplegu-plan integratu eta pertsonalizatua egiteko eskubidea eta laneko prestakuntzarako eskubidea.

Esparru horretan, enplegua bidezko moduan eta modu sortzailean suspertzeko oinarriak ezartzen ditu legeak.

Lehenik, lan duinaren paradigma sendotuz.

Bigarrenik, enplegarritasuna hobetzeko eskubide-bilduma bat aitortuz, pertsonen beren enplegu edo lan autonomoko aukerak eta kualifikazioa hobetzen lagunduko diona,

Donostia - San Sebastian, 1 – 01010 VITORIA-GASTEIZ

Tef. 945 01 93 60 – Fax 945 01 94 51 – e-mail: berrikuntza@euskadi.eus

eta, azkenik, enpresa-lehiakortasunaren, gizarte-kohesioaren eta aurrerapen jasagarriaren mesederako izango dena, banakako arretatik itzulera eta gizarte-onura bultzatuz.

Hirugarrenik, enplegu-zerbitzuak emateko esparrua birdefinituta, herritarrei eta enpresa erabiltzaileei begiratzen dien Enpleguaren Euskal Sarea sortuta, sinetsita hurbiltasunak eta erakundeen arteko lankidetzak enplegu- eta prestakuntza-tasak hobetzen lagunduko dutela. Binomio hori ezin da bereizi, eta atzeraelikatu egiten da, eta arreta berezia jarri behar zaio.

Laugarrenik, enplegarritasuna hobetzeko zerbitzu eta programa osagarriak diseinatuko dira denboraren joanean, teknologia berrien eta adimen artifizialaren erabilera bultzatuko da enplegu-zerbitzuen eskatzaileen eta enpresen zerbitzura, lehentasunezko arreta behar duten kolektiboek arreta eskainiko zaie, eta arreta jarriko da iraupen luzeko langabezia, desgaitasunean, emakume eta gazteengan eta gizarte-bazterkerian, inor atzean gera ez dadin.

3. Arauak eragin ditzakeen eskubide, behar eta taldeen identifikazioa

Arauaren xedea 1. artikuluan dago definituta, eta honako hauek ditu xede: pertsonen eskubideak eta betebeharrak definitzea enplegarritasuna hobetzeko, Enpleguaren Euskal Sarea sortzea, eta haien zerbitzu-zorroa eta kudeaketa antolatzea. Era berean, Euskadiko enpleguaren arloko eskumenak definitzea, gobernantza-eredua, enplegu-politika publikoen plangintza, partaidetza eta finantzaketa, eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzua arautzea ditu xede, eta arauak eragin positiboa izango duen gazte-eskubideek eragin zuzena edo zeharkakoa izango dutela aurreikus daiteke.

Zehazki, 6. artikuluan, "Lehentasunezko arreta behar duten kolektiboak" izenekoan, enplegu-politika publikoek lehentasunezko arreta jasotzen duten kolektiboetako pertsonen eta gizarteratzeko eta laneratzeko zailtasun bereziak dituzten pertsonen oztopoak desagerraraztea izango dute helburu nagusi, lan duina lortzeko eta mantentzeko erraztasunak emate aldera.

Era berean, jarraibide estrategikoak eta enpleguko politika publikoen plangintza eta betearazpena zehaztean, kolektibo horiei zuzendutako neurri eta programa espezifikoak jaso beharko dira, behar bezala koordinatuta.

Bereziki kontuan hartuko da emakumearen egoera, enpleguari dagokionez, bai eta desgaitasuna duten pertsonena, 30 urtetik beherako langabeena, 55 urtetik gorakoena eta luzaroko langabeena ere.

Hala badagokio, aurreko paragrafoan aipatutako ekintzak eta programak Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren Legean aurreikusitako gizarteratzeko plan integratu eta pertsonalaren esparruan koordinatuko dira.

Lehentasunezko arreta jasotzen duten kolektiboek zuzendutako programak ebaluatu egingo dira, eta ebaluazio hori aldeztu aurretik ezarritako helburu kuantitatibo eta kualitatiboak betetzeari buruzkoa izango da."

4. Arauak gazteengan duen eraginaren azterketa

4.1 Abiapuntua

Legea Gizarte Eskubideen Europako Oinarrian (GJPE) oinarritzen da. Zutabe hori Kontseiluak, Europako Parlamentuak eta Batzordeak sinatu zuten 2017ko azaroaren 17ko Goteborgeko Goi Bilera Sozialean, Europa sozial sendo, zuzen, inklusibo eta aukerez betea lortzeko bidean. GJParen 1. printzipioak pertsona orok hezkuntza, prestakuntza eta etengabeko ikaskuntza inklusiboa eta kalitatezkoa izateko duen eskubidea aipatzen du, gizartean bete-betean parte hartzea eta lan-merkatuko trantsizioak arrakastaz kudeatzea ahalbidetuko dioten gaitasunak mantentzeko eta eskuratzeko. Bestalde, 4. printzipioa pertsona orok laguntza pertsonalizatua eta egokia jasotzeko duen eskubidean oinarritzen da, enpleguaren edo lan autonomoaren ikuspegiak hobetzeko, enplegua bilatzeko, prestatzeko eta birziklatzeko laguntza barne.

Enplegararritasuna hobetzeko eskubideak legean onartzeak erabat hartzen ditu printzipio horiek, pertsonak enplegu-politika publikoen muina izan behar duela ulertuta. Lege honetan eraginkortasun osoa ematen zaie ondorio loteslerik ez duten GJPko printzipioei, eta, konpromiso saihestezin batean, guztiz galdagarria izango dela bermatzen da Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuan.

4.2 Gazteen premietan eragina duten arauaren alderdi zehatzak

Arauaren II. tituluan enplegararritasuna hobetzeko eskubideak eta betebeharrak jasotzen dira.

Lanbide-Euskal Enplegu zerbitzuak bermatuko du laguntza pertsonalizatua, jarraitua eta egokia izateko, enplegararritasunari buruzko diagnostiko pertsonala egiteko, enplegu-plan integratu eta pertsonalizatua egiteko eta laneko prestakuntzarako eskubideen edukia.

15. artikuluan ezartzen da Enpleguaren Euskal Sarea sortuko dela, lankidetzatresna gisa, nortasun juridikorik gabe, eta honako hauek osatuko dute: Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak, foru-aldundiak, udalerriak, bakoitzaren sektore publikoko erakundeak eta titulu honen II. kapituluak aipatzen den zerbitzu-zorroa kudeatzen duten gainerako erakundeak, enplegararritasuna hobetzeko programa osagarriak eta kideak adosten duten enplegu-arloko edozein ekintzek.

Enpleguaren Euskal Sarea sortuz, betiere koordinazio egokia, kalitate-maila homogeenak eta Sarea osatzen duen edozein erakundek pertsona eta enpresa erabiltzaileen mesedetan etengabe elkarlanean egiteko eta jarraipena egiteko aukera bermatuz. Tresna komun horiek eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak kudeatuko duen Euskal Enplegu Sarearen leihatila digital bakarra sortzea pertsonen mesederako izatea espero da.

4.3 Arauaren aplikazioari eta eragin negatiboa saihestu edo eragin positiboa bermatu eta indartu dezaketen neurri osagarriak eta/edo konpentsaziozkoak hartzeari buruzko gomendioak

Araua aplikatzen denetik aurrera ez da inolako eragin negatiborik aurreikusten.

Haren eragin positiboa bermatu eta indartzeari dagokionez, aurreproiektuak dagoeneko aurreikusten ditu administrazioen arteko elkarretingarritasuna eta komunikazioa bultzatzeko beharrezkoak izango diren funtsezko arau-garapenak.

Gainera, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzua egokitu egin beharko da artikuluetan inplizituki jasota dauden funtzionamendu-aldaketetara: pertsonen prestakuntza, prozesuen egokitzapena, sistemen egokitzapena, etab. Aldaketa indarrean jartzen denean, eraginkorra eta eraginkorra izan beharko du inplementazioak, eta azkar erantzun beharko die pertsona guztien premia aldakorrei.

Vitoria-Gasteiz, 2022ko ekainaren 6a

Francisco Pedraza Moreno

Enplegu eta Gizarteratze zuzendaria